

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Novissima Polyanthea, In Libros XX. Dispertita

Dominicus

Francofurti, 1613

Latro

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97211](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97211)

Dic. hoc Meonius fluxerit unde senex.
Consilium, mens arq; Dei cui gaudia praestans,
Creditor is summo rapinis adesse lovi.

¶ FABVLA.

Piscatores.

Dum extrahunt nassam de aquis piscatores, grauisimum pondus esse illius sentiunt. Quare letitia exultare, & felici euentu immodice gaudere, quod opera praeclare posita videretur. Sed nassa subducta in terram, conspicantur ingens saxum, quo illa deprella fuerat. Ergo mutatis animis, contristati atque in cerere, neque minus doloris capere ob falsitatem opinionis, & ludibrium fortunae, quam incommodum suum. Tum vnus inter eos senior obiurgare eos & dicere: non nimis indigne ferendum casum illum, quod confanguineam habere gaudium videretur tristitiam. Itaque vix aliter potuisse fieri, quam vt illius tanto complexu etiam hanc assumerent.

Vtrumque fabula monet, non prius letandum, quam explorata fortuna, neque tamen tristiore exitus non etiam moderate ferendos esse.

Vide, Gaudium, Hilaritas.

Lasciua.

¶ DEFINITIO ET ETYMOLOG.

Lasciua, Graece ἀσχημονία, h & ἀσχημονία, lasciuus: & ἀσχημονία, lasciuio dicitur. Hebr. Sarar, iuxta quorundam sententiam, a verbo Sarar, Contupax, rebellis, petulans fuit, deriuatur, quae significationes lasciuus conueniunt. Est autem lasciuia indegens motus dissoluti animi & corporis, ex intemperantia carnali procedens, secundum Castrod. sup. vsul.

Lasciua mollicies est, petulantia, & nequitia, a lasciuio, molliter ago, & lascius, molliter, nequiter.

Lasciuus is dicitur, qui placere omnibus studet volupratis causa, nec ob aliud quidquam illud agit. Si vero vilitatem aliquam inde adpiscetur in pecuniis, aut re pecuniaria, adulator est. Ex Arist. 4. Ethic.

¶ SENTENTIAE PATRVM.

Cautus ne dum laxare animum volumus, soluiamus omnem harmoniam, quasi concentum quemdam bonorum operum. Vnus enim cito inflectit naturam. Amb. de off. 1.

Vbi saltatio ibi diabolus: neque enim Deus ad hoc nobis dedit pedes, vt cum camelis saltemus, sed vt cum angelis chorum faciamus. In saltibus latantur demones, & exultant ministri demonum. Chrysost. Matth.

Puellam, propter quam iniquae apparebant nuptiae, occultari oportebat, vt conuiuium matris meretricis occultaretur. ibid.

¶ POETICAE SENTENTIAE.

Anthol. fac. Tac. Bill.

Coercendam esse carnis lasciuiam, vt potest mentis pelliferam.

Ingenio ancilla gestit colludere proles.

Ludus at hic Sarar suspitione ferit.

Nam ludis specie frandem extrinsum, parari

Hinc videt, occultas insidiasque timet.

Ergo etiam menti caro sic colludere tenet.

Eae subeat pectus tunc grauis ir a tuum.

Namque sub hoc ludo menti certissima pestis

Quaritur. Et sicut est mors comes at a uoci.

¶ PHILOSOPH. SENTENT.

Omnia tolerabilia praeter turpitudinem crede, a verbis quoque turpibus abstinet, quia licentia eorum impudentiam nutrit.

Sermo viles magis, quam affabiles & facetos ama. Miscebis interdum ieris iocos, sed temperatos, & sine detrimenti dignitatis & verecundiae. Nam reprehensibilis ludus est, si immo-dicus, si pueriliter effusus, si mullebriter fractus.

Odibilem quoque hominem facit risus, aut superbus, aut malignus, aut furuius, aut alienis malis euocatus. Senec. de virtut. Luxurioso frugalitas poena est, pigro supplicii loco labor est. idem epist. 70.

Libidinosae & intemperans adolescentia effectum corpustradit feaectum. Caro Maior.

Mulier eo die, quo prostituit corpus, & pudicitiam deserit, statim animum immutat, ita vt familiares proximicis habeat: alienos autem sibi fidos reputer: ac de honestis & turpibus contrariam opinionem induat. Lyfias.

¶ APOPHTHEGMATA.

Pericles, postquam cum Sophocle Poeta nauigasset, ac Sophocles conspecto formoso puero dixisset: En quam speciosus puer! Deceet, inquit, o Sophocles, praetorem non tantum manus, sed linguam etiam habere continentem. Sensit vir prudentissimus, non turpe tantum esse, si re ipsa ab omni lasciuia facti abstinemus,

verum etiam si impudice & lasciuie derebus loquamur.

chus. Hieron. Epicharmo comico poetae, quod praesente praetore dixisset quiddam inhonestum, multam dixit. Epicharmus Sarcasmatum esse tribuendum reuerentiae coniugio, vt crimen exultantem diente vxore iocari lasciuus Plut in apoph.

¶ EXEMPLA PROFANA.

Messalina Claudia omnium foeminae sexus intemperantissimum est, & saepe sub nocte lupanar adiit, & (quod turpius) cum famulissimis meretricii quaeftus scortis coitu certant, ex re frigidissimam sibi quaerens.

M. Antonius Triumuir, ebrius in conspectu populi Romani, togium publicum gerens, hesternam cocenam euomuit, gremium suum, totumque tribunal incoctae cenae fructus vinum rebotibus impleuit: musicis mimisque immensas opes sonantem Choro traie Orientem, Arabiam, Phoeniciam, Syriam, Ciliciam & Asiae uincias, maximo populi Romani sanguine parvas doas dedidit.

Tiberius Imperator, vini appetentissimus, guleque voracissimum continuum, & medium noctis, epulando cum Pompeio Flacco & L. Pisonem perditissimis Senatoribus peregrinabat, alterum praetorem Syriae fecit, alterum vbi Roma praefectum, cocena puellas iussit ministrare, Asellio Sabino ducenta testera dedit propter confectum dialogum, quo botuli, ficedulae, oleraceae dique introducti, qui suauis exierent, inter se comestibant. Tandem annosus in syluis antra condidit, vbi adolescentulo puellis in Nympharium morem constituit: qui cum ipsam venerunt inter se exercebant.

Caligula Imperator lasciuia perditus, ne intactum aliquod veneret relictoque, fororibus se commisit.

Sardanapalus, omni muliere corruptor, foeminae habitum praefata inter mulieres solebat, ac nere, tumuloque suo inuoluit. Id solum quod edebat, exhibebatque voluptatibus impudicis reliquorum nullam praesentio voluptatem.

Vide Intemperantia.

Latro.

¶ DEFINITIO ET ETYMOLOG.

Latro, Graec. λατρεω, h & λατρεω, latrocini dicitur. Hic autem latrociniarius, vias diripiendi gratia obidire. Latrocinium ipsa direptio. Latro vel latrocinator, qui ita diripit.

Vide Etymol trilingue Lugduni editum, anno 1577 p. 419. Antiqui eos latrones vocabant, qui circa Imperatorum in bellum confueuerant, quos nunc faelicitis vocamus, quia latrones latere. Aliquando pro venatore capitur. Virgil.

Fixumque latronis impasidus frangit telum.

A latrone diminutiuum fit latrenculus, a quo latrenculus vocantur iudices, qui de latrociniis & talibus maleficiis cognoscunt. latro proprie diurnus est, fur autem nocturnus.

¶ SENTENTIAE PHILOSOPHICAE.

Latrones ita dicti sunt, auctor e Fello, quod a latere oderantur, vel a latendo, quod latenter insidiant. H. br. Opeduadum, a vno Gadhado, excurret turmatim, incurtionem fecit tunciam, cocentibus armaturae milites gregatim excurrunt ad populandam reu, exercendaq; in obuios, latrocina Cado, Mars, Deus belli, Eludat. Turma, filius facobi, ita nominatus a Lea matre, turma quae seu numero a prole dotata. Ghanabum, Fures. Esi i. 13, a vna Ganab, furatus est, furum abuluit, clam subtrauit, tanquam latrenculus occultando, elanculum abripuit. Parisiam, Irupore ad latrones, ler. 7, 11. Ezech. 7, 21. Daq. 11, 14, a verbo Parat, contempit, cogit, violenter & cum impetu, vt aqua que tempore inundationis aqua aluci sui percurrere solet. Hinc perora, traucto vt quanta &c.

Latrones nil ante ferre debent suo lucro nec ipsam sepe, & latro damno iam vitionem. Apul in metamor. 1, 57.

Latrones cum Christo crucifixi, non appentituri, sed fini iocant. Ioan. Francisc. Picens Mirand. epist. 1, 3.

Qui latrociniio victitant, bellum nec inferre, nec populare possunt. P. A. Empl. li. 9.

¶ APOPHTHEGMATA.

Prabus Imp. Quam multa barbarorum loco pargasset latrociniis, vbi peruenisset ad Hauros, dixit, ab illis locis lasciuus accessit trocinia, quam tolli. Sentiens esse dandam operam, ne latrociniis illuc esset aditus, neue iuuenes latrocinari dicerent. Itaque iocantia, quae angustium haberent aditum, veteranis concessit: ad dicitur eorum filii ab anno decimo octauo ad militiam mitterentur, ne ante latrocinari dicerent, quam militare. Hoc cum recte Prabus quum multum intellet inter militiam & latrociniis mitterentur, lam est / opifens.

SIMILITUDO.

Ve plerumque bestia, fame dominante, ad eum lo-

EXEMPLA HISTORICA.

Latrocinia ex parte latrocinantur, aut mercaturam exercent.

Laus.

DEFINITIO ET ETYMOLOG.

A Graeco laus, s. v. vel laus, s. v. & laus, vel laus, laudo

Laus dicitur sic differunt, quod laudatio est oratio ipsa

LOCI BIBLICI.

Laus in ore proprio sordescit. Prov. 27. 2.

SENTENTIAE BIBLICAE.

Tunc laus erit vaicuique a Deo. 1. Cor. 4.

PATRYM SENTENTIAE.

Laus humana non appeti a sapiente, sed subseqi debet sapien-

Ibi est vanitate remota laudatio, vbi etiam vituperatio ab offen-

Non huius laudis vires lentit, nisi qui ei bellum indixerit: quia

Quid est, quod dicis, ego dives, ille pauper? Sarcinam tuam com-

Esse humilem est, nolle laudari in se. Qui ergo in se laudari appet-

A pileus auditoribus suis admirantibus doctrinam commenda-

Laudamus mendaciter, delectamur inaniter, & vani sunt, qui

Remotis oblatulis, vanæ opinionis scelera nuda penitentur, nu-

Vir sanus sim in his, quæ ad Deum pertinent, vehementius ve-

Ne nobis stulte placeamus propter laudes, quæ veritatem exce-

Præcipuum beneficium est in rebus honestis laudari. Laus enim

Dicit sermo diuinus, ne laudaveris hominem in vita sua, tan-

quam si diceret: Lauda post mortem, magna post consumma-

Duplici tamen ex causa vitiosus est homini memoriae lau-

Laudem dare, quam vitæ, vitio potissimum tempore incerta ianuitatis

extollas, quando nec laudantem aduatio mouet: nec laudatum

tentat elatio. Lauda ergo post pericula: prædica securum. Lauda

naugantis felicitatem, sed cum peruenit ad portum: Lauda da-

cis virtutem, sed cum peruenit ad triumphum. Quis autem

diues possit hic line trepitatione laudari, qui & de præterito memi-

nit se habere quod doleat, & de futuro videt sibi in peritio quod ti-

meat? Ambr. in Nat. s. Euseb.

Plures in hoc ipso placere cupiunt: quod placere contemnunt:

& mirum in modum laus, dum vitatur, appetitur. Hier. in epist.

Vilium factum hominum est, & suam laudem querentium, alios

viles facere, qui alterius vituperatione se laudari putant, & qui suo

merito placere non possunt, placere volunt in comparatione peior-

rum. Ibid.

Cave, ne hominum rumusclos acceptoris, cave ne offensam

Dei in populorum laudem committas. Ad Nepertian.

Si vere laudabilis esse cupis, laudes hominum ne requiras, quia

quamuis alicui sit facile laudem non curare, dum negatur, est ta-

men difficile ea non delectari, quum offertur. Ad Celsum.

Sæpe bono operi, dum laus humana obuat, mentem operantis

immutat, quæ quamuis quæstia non fuerit, tamen oblata delectat.

Greg. in mor.

Pene omne, quod de Deo dicitur, eo ipsam indignum est,

quod potuit dici. Nam cuius laudi non sufficit oblitescens con-

scientia, quomodo sufficit loquens lingua? Ibid.

Laus sua iustos cruciat, iniquos exultat: sed iustos dum cruciat,

purgat iniquos: dum lætificat, reprobos monstrat. Ibid.

Quum per accepta bona reprobi in sua laude se eleuant, ipsis

muneribus contra largientem pugnant. Inde quippe contra dan-

tem superbiunt, vnde ei amplius humiles esse debuissent. Libro 1.

moraliu.

Qui inchoatæ virtutis ab humano honore laudem receperit,

quasi plantati ligni fructus ante tempus comedit. Ibid.

Ne erit laudem, dum suppetit fugere, qui ad hanc didicit, cum

desisset, anhelare. in past.

Quum pro recto opere laus transitoria quaritur, æterna retri-

butione res digna vili pretio venundatur. Ibid.

Laus in nobis referatur ad ipsum laudabilem vniuersorum au-

thorum & largitorem, non fictæ, quemadmodum ab hypocritis,

non sola conuicudine, sicut a secularibus, non necessitate quædam

vt iumenta ferendis oneribus applicantur: sed sicut decet iustos,

synceritate fida, deuotione sollicita, hilaritate grata, sed non dissi-

luta. Bern. super Cant.

Extrema clementia est, nulla imminente necessitate rerum, &

necessitate violenta, propius laudibus velle decorare. Non est se-

cundum Deum loqui: iudicium est potius istud infamix: hoc eni-

num omnem nobis mercedem euacuat. Chrysostom. de laud. Pauli

hom. l. 5.

Non laudatur de fide leprosus, quia in lege doctus: hic alieni-

gena, scilicet Gentium, laudatur: quia legis ignarus: in modico

enim sermone sapientix plus laudatur rusticus, quam in magno

philoso-

